

ARBEIDSRETTEN

Fredsplikt – annen arbeidskamp. Plassoppsigelser. Prosess – sakskostnader.

Flyteknikeroverenskomsten mellom Norsk Flyteknikerorganisasjon (NFO) og NHO var sagt opp til revisjon. Tariffperioden utløp 31. mars 2026. I revisjonstvisten var det gitt plassoppsigelse og Riksmekleren hadde nedlagt forbud mot arbeidsstans. NFO varslet 21. mai 2026 plassoppsigelse for krav om opprettelse av tariffavtale for medlemmer NFO hadde i en virksomhet og som ikke var omfattet av Flyteknikeroverenskomsten. Fredsplikten i revisjonstvisten var i utgangspunktet ikke til hinder for at NFO ga plassoppsigelse for medlemmene (fagarbeidere og lærlinger) som ikke var omfattet av overenskomsten. Plassoppsigelse som ble gitt med sikte på å tvinge frem en løsning av tvisten om opprettelse av tariffavtale ville kunne virke som et press i revisjonstvisten, men et slikt press var ikke i seg selv tilstrekkelig til at plassoppsigelsen var i strid med fredsplikten. I dette tilfellet var det sannsynliggjort at formålet med plassoppsigelsen av 21. mai 2026 – når den ble sett i sammenheng med tidligere plassoppsigelser og NFOs opptreden – var å tvinge frem en løsning av revisjonstvisten. Plassoppsigelsen av 21. mai 2026 var videre tariffstridig og ulovlig fordi den la til grunn at oppsigelsesfristen var kortere enn 14 dager.

Dom 29. juni 2026 i

sak nr. 26/26, AR-2026-22

Næringslivets Hovedorganisasjon (advokat Kristing Slørdahl Hjort og advokat Erling Espolin Johnson) mot Norsk Flyteknikerorganisasjon (advokat Thomas Benson).

Dommere: Tron Løkken Sundet, Eli Mette Jarbo, Alexander Sønderland Skjønberg, Tor-Arne Solbakken, Bent Ove Hanasand, Roger Hansen og Margrethe Husebø.

- (1) Saken gjelder spørsmål om plassoppsigelser som er varslet for krav om opprettelse av tariffavtale fremmet av Norsk Flyteknikerorganisasjon (NFO) overfor en virksomhet tilsluttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), er tariffstridige og ulovlige. Det er for det første spørsmål om plassoppsigelsene strider mot fredsplikten som gjelder i tilknytning til revisjon av Flyteknikeroverenskomsten (avtale 279) mellom NFO og NHO. For det andre er det spørsmål om plassoppsigelse av 21. mai 2026 er tariffstridig og ulovlig.
- (2) **Oversikt over den relevante tariffreguleringen**

- (3) Partene er bundet av Hovedavtalen mellom NFO og NHO. Hovedavtalen bygger på de relevante bestemmelsene i Hovedavtalen mellom LO og NHO, med enkelte redaksjonelle tilpasninger som ikke er av betydning for saken.
- (4) Mellom partene gjelder i tillegg Flyteknikeroverenskomsten. Overenskomsten omfatter i henhold til § 1.1 som utgangspunkt «sertifisert personell med vedlikeholdssertifikat for luftfartøy (Aircraft Maintenance Licence AML)», det vil si flyteknikere.
- (5) Flyteknikere er personell som kan godkjenne fly som flyvedyktige etter gjennomført vedlikeholdsarbeid som er planlagt eller som gjennomføres etter uforutsette feil eller skader. Annet personell, slik som flymekanikere som ikke har flyteknikersertifikat og lærlinger, omfattes ikke av Flyteknikeroverenskomsten.
- (6) For flyselskaper og andre selskaper som driver flyrelatert virksomhet og er tilsluttet NHO, gjelder i tillegg Flyoverenskomsten. Denne overenskomsten omfatter som utgangspunkt både flyteknikere og andre flyfagarbeidere (mekanikere, lærlinger mv.). NHO har slik overenskomst med LO/Fellesforbundet og med YS/Parat. NFO har ingen avtale med NHO som tilsvarer Flyoverenskomsten.
- (7) Flyoverenskomsten og Flyteknikeroverenskomsten er som utgangspunkt like, men Flyteknikeroverenskomsten har enkelte vilkår som isolert sett er bedre enn det som følger av Flyoverenskomsten.
- (8) Tvisten om brudd på fredsplikten og om plassoppsigelsen er tariffstridig og ulovlig, er knyttet til krav om opprettelse av tariffavtale. Plassoppsigelsene ble gitt samtidig som det pågår revisjon av Flyteknikeroverenskomsten. I avsnitt 9 flg. redegjøres det først for forløpet i forhandlingene om revisjon av overenskomsten, før Arbeidsretten i avsnitt 14 flg. redegjør for hendelsesforløpet knyttet til opprettelse av tariffavtale som ledet til tvisten mellom partene.
- (9) **Revisjonen av Flyteknikeroverenskomsten våren 2026**

- (10) Flyteknikeroverenskomsten for tariffperioden 1. april 2024 til 31. mars 2026 er sagt opp til revisjon. Forhandlinger om ny overenskomst ble gjennomført 21.–22. mai 2026. Blant tariffkravene NFO la frem ved oppstart av forhandlingene, var et krav om endring av omfangsbestemmelsen.

- (11) Partene kom ikke til enighet, og forhandlingene ble brutt. NFO varslet plassoppsigelse 26. mai 2026. I meldingen fra NFO til Riksmekleren heter det:

«Norsk Flyteknikerorganisasjon (NFO) vil meddele brudd i forhandlingene for Flyteknikeroverenskomsten 2026 (avtale 279) mellom NHO Luftfart og NFO. Bruddprotokoll vedlegges.

Det meldes samtidig plassoppsigelse for organisasjonens medlemmer i:

- Norwegian Air AS (110 medlemmer)
- Scandinavian Airlines Systems Denmark–Norway–Sweden (101 medlemmer)
- Widerøes Flyveselskap (181 medlemmer)
- Norse Atlantic Airways (17 medlemmer)

med virkning fra 10.6.2024 kl. 12.00, jf. arbeidstvistloven § 15. Totalt 409 medlemmer.»

- (12) NHO Luftfart varslet 28. mai 2026 utvidelse av plassoppsigelsen fra NFO. I NHOs melding til Riksmekleren heter det:

«Etter lov av 27. januar 2012 om arbeidstvister §§ 15 og 16, meddeles plassoppsigelse for NHO Luftfart og øvrige landsforeninger i NHO sine medlemsbedrifter som er bundet av Flyteknikeroverenskomsten (avtale 279) mellom NHO Luftfart og Norsk Flyteknikerorganisasjon.

Plassoppsigelsen gis i forbindelse med brudd i forhandlinger om revisjon av ovennevnte overenskomst. Det ble brudd i forhandlinger mellom NHO Luftfart og NFO den 22. mai 2026.

Plassoppsigelsen er en utvidelse av plassoppsigelse fra NFO av 26. mai 2026 og omfatter samtlige organiserte arbeidstakere i NFO som er omfattet av virkeområdet til nevnte overenskomst, og som ikke er omfattet av plassoppsigelser fra NFO av 26. mai 2026. Det vises til nedenstående oversikt. Det tas forbehold om at utvidelsen av plassoppsigelsen er basert på listeutveksling med NFO pr. januar/mars 2026.

Kongsberg Aviation Maintenance Services (KAMS) 19

Avincis 28

Plassoppsigelsene omfatter etter dette i alt flyteknikere i 7 virksomheter og samtlige organiserte arbeidstakere i NFO som er omfattet av virkeområdet til Flyteknikeroverenskomsten (Avt. 279) i disse virksomhetene.

Oppsigelsesfristen utløper på samme tidspunkt som NFOs plassoppsigelse av 26. mai.»

- (13) Riksmekleren nedla 28. mai 2026 forbud mot arbeidsstans inntil mekling var gjennomført. Mekling er berammet til 3.–4. juli 2026.

- (14) **Krav om opprettelse av avtale for Avincis Aviation Engineering Norway AS**

- (15) NFO fremmet 28. april 2026 krav om opprettelse av tariffavtale i Avincis Aviation Engineering Norway AS (Avincis). Selskapet leverer beredskapstjenester til luftfarten. Selskapet har åtte baser i Norge, med hovedkontor i Tromsø.
- (16) Kravet gjaldt ni medlemmer som var ansatt som fagarbeidere og lærlinger.
- (17) Kravet ble oversendt fra leder i NFO til NHO Luftfart per e-post 28. april kl. 1235. I tilbakemelding fra NHOs medlemssenter samme dag kl. 1259 opplyses det at Avincis har 7 bedriftsnumre/underenheter, og man ba opplyst hvilken enhet avtalekravet gjaldt. NFO meldte tilbake at organisasjonsnummeret oppgitt i kravet, var det som fremgikk av lønnsoppgaver mv. for medlemmene. I e-post 29. april fra NFO til NHO krevde man tilbakemelding på kravet om tariffavtale innen 6. mai. Det uttales videre:
- «Siden dette er en formalitet bør vel ikke det by på noen problemer.»
- (18) NFO og NHO hadde møte i anledning en tvistesak 12. mai 2026. Tvisten har ikke tilknytning til den foreliggende saken. Spørsmålet om opprettelse av tariffavtale ble ikke tatt opp i dette møtet.
- (19) I brev 14. mai 2026 fra NFO til Riksmekleren, med kopi til NHO og NHO Luftfart, heter det:
- «Norsk Flyteknikerorganisasjon (NFO) fremmet den 18. april 2026 krav om tariffavtale for våre 9 medlemmer som er fagarbeidere i Avincis Aviation Engineering AS (org.nr 921 975 848). Kravet har hverken ført til tariffavtale eller forhandlinger om tariffavtale, og vi har ikke hørt noe fra NHO siden 28. april.
- På bakgrunn av overstående meldes det plassoppsigelse for organisasjonens medlemmer i:
- Norwegian Air AS (143 medlemmer)
 - Scandinavian Airlines Systems (101 medlemmer)
 - Widerøes Flyveselskap AS (203 medlemmer)
 - Norse Atlantic Airways AS (25 medlemmer)
- med virkning fra 24.5.2026 kl. 12.00, jf. arbeidstvistloven § 15. Totalt 499 medlemmer.
- Krav om tariffavtale og e-postkorrespondanse vedlegges.
- Vi forbeholder oss retten til å komme tilbake med plassfratredelsens endelige omfang på et senere tidspunkt.»
- (20) Samme dag la NFO ut slik pressemelding på forbundets nettside:

«Plassoppsigelse fra NFO

NFO har krevd tariffavtale for våre medlemmer som er fagarbeidere i Avincis. Kravet ble sendt til NHO Luftfart den 28. april og vi har ikke hørt noe siden samme dato, tross purring. På grunn av dette har vi sett oss nødt til å sende plassoppsigelse siden vi ikke kan akseptere at våre medlemmer står uten tariffavtale og uten vår representasjon i forhandlinger både lokalt og sentralt.»

- (21) I NFOs e-post 14. mai til Riksmekleren, var det en skrivefeil i e-postadressen. E-posten kom derfor ikke frem. NFO har opplyst at e-posten ble sendt på nytt til Riksmekleren 15. mai 2026, men at den ikke ble sendt i kopi til NHO.
- (22) I tilbakemelding fra NHO 15. mai 2026 til kravet om opprettelse av tariffavtale, ba NHO om presisering av hvilke enheter tariffkravet gjaldt og hvilken tariffavtale man ønsket å gjøre gjeldende:

«Vi har nylig mottatt deres krav om tariffavtale for Avincis Aviation Engineering AS. Reglene rundt opprettelse av tariffavtale er regulert i Hovedavtalens kapittel 3, og kravet behandles etter hovedavtalens system.

Når det gjelder dette kravet er det uklarerhete både rundt hvilken bedrift / underenhet kravet fremmes for, samt hvilken tariffavtale det er fremmet krav om. Når det ikke er avklart hvor det er gjort gjeldende, kan vi heller ikke behandle dette kravet. Vi venter fremdeles på en avklaring på disse spørsmålene fra dere.

Dersom det er uenighet om hvordan reglene om opprettelse av tariffavtale mellom partene skal forstås eller praktiseres er dette en rettstvist og må behandles deretter. Når det gjelder spørsmål om revisjon av eksisterende tariffavtale er det satt opp forhandlingsdatoer for dette neste uke, 21 og 22 mai.»

- (23) NFO bemerket til dette blant annet at kravet om tariffavtale gjaldt hele virksomheten. NFO kommenterte ikke spørsmålet om hvilken tariffavtale kravet gjaldt.
- (24) I ny tilbakemelding fra NHO 18. mai 2026 vises det til at overenskomst nr. 279 var opprettet for alle underenheter av Avincis. NHO viste samtidig til at det var uklart om NFO hadde fremsatt krav etter Hovedavtalen § 3-9 eller krav om endring av virkeområdet for overenskomsten. Det ble også reist enkelte spørsmål knyttet til plassoppsigelsen av 14. mai 2026. I e-posten fra NHO heter det:

«Avtalen er gjort gjeldende for ansatte som omfattes av overenskomsten. Kravet som er fremsatt overfor NHOs medlemscenter er upresist, og NFO har ikke vært behjelpelig med å bringe klarhet rundt sitt krav slik at NHO, NHO Luftfart og bedriften kan behandle kravet i tråd med Hovedavtalen og Arbeidstvistloven. Det er uklart for oss om NFO fremsetter et krav etter Hovedavtalen § 3-9, eller om kravet er utvidelse av omfanget i avtale 279. Vi ber om en klargjøring av hvilke grupper fagarbeidere det er fremmet krav for.

Den 14. mai klokken 21.56 mottok NHO Luftfart på firmapost et varsel om plassoppsigelse for alle flyteknikere ansatt i SAS, Norwegian, Norse og Widerøe. Iverksettelse av streik er varslet den 24.mai kl. 12.00.

Vi kan ikke se at det er varslet plassoppsigelse for ansatte som er omfattet av det fremsatte kravet, og ber om en nærmere forklaring på dette.

Det kommer frem av oversendelsen at kravet av 28. april ikke har ført til opprettelse av tariffavtale eller forhandlinger. Vi stusser over denne påstanden, da vi har avtalt forhandlinger om revisjon av overenskomst 279 den 21. og 22. mai.»

- (25) NHO ba avslutningsvis om at NFO trakk tilbake varselet om plassoppsigelse innen 19. mai kl. 1200.
- (26) Riksmekleren meddelte i brev 19. mai 2026 at meklingen i tvisten som gjaldt NFOs medlemmer i Avincis, ville bli ledet av kretsmekleren for Nord-Norge krets.
- (27) Det var deretter en del kontakt mellom partene om plassoppsigelsen. NFO trakk ikke uttrykkelig tilbake plassoppsigelsen innen fristen satt av NHO, og NHO krevde tvisteforhandlinger etter Hovedavtalen § 2-3. I e-post sendt 19. mai 2026 kl. 1535 uttaler NHO:
- «Hvis vi forstår saken riktig, krever NFO tariffavtale for fagarbeidere og lærlinger i Avincis, grupper som ikke er omfattet av avtale 279. NFO har sendt plassoppsigelse og varslar iverksettelse av arbeidskamp for ca. 500 medlemmer i NFO ansatt i SAS, Norwegian, Widerøe, og Norse fra 24. mai klokken 12.00.
- Slik vi ser på saken, er det varselet ulovlig og tariffstridig i henhold til Hovedavtalen §§ 3-7 og 3-9, og iverksettelse av arbeidskamp er ulovlig og et brudd på fredsplikten. Videre har NFO har ikke klargjort realitetene i kravet slik at NHO Luftfart kan ta stilling til kravet.
- Det er avtalt regulære forhandlinger om tariffrevisjon 21. og 22. mai. Det er ikke gjennomført forhandlinger og mekling.»
- (28) NHO krevde at tvisteforhandlinger ble gjennomført mellom NHO/NHO Luftfart og NFO. I tilbakemelding fra NFO samme dag kl. 2113, krevde NFO at tvistemøte først måtte gjennomføres med NHO Luftfart før det ble forhandlet mellom NHO og NFO. NFO opplyste samtidig at det ikke passet med tvistemøte på det foreslåtte tidspunktet. Avslutningsvis bemerket NFO at plassoppsigelsen ville bli korrigert, og at det ikke ville bli iverksatt arbeidsstans i henhold til plassoppsigelsen slik den lød per 14. mai 2026.
- (29) NHO tok til etterretning at NFO først ville ha tvisteforhandlinger med NHO Luftfart, og ville derfor avvente ytterligere tvisteforhandlinger i lys av protokollen fra dette møtet, jf. avsnitt 35 nedenfor.

- (30) I den nye plassoppsigelsen og meldingen fra NFO til Riksmekleren, datert 21. mai 2026, heter det:

«Jeg viser til krav om opprettelse av ny tariffavtale for fagarbeidere i Avincis Aviation Engineering Norway AS. Dette er en ny tariffavtale mellom Norsk Flyteknikerorganisasjon og NHO Luftfart da Flyteknikeroverenskomsten ikke omfatter fagarbeidere.

Ved en feiltagelse ble det varslet plassoppsigelse av organisasjonens medlemmer som er flyteknikere i Norwegian Air AS, Scandinavian Airlines Systems, Widerøes Flyveselskap AS og Norse Atlantic Airways AS. Dette varslet tilbakekalles.

Det varsles nå plassoppsigelse for organisasjonens medlemmer som er fagarbeidere og som krever opprettelse av ny tariffavtale:

...

med virkning fra 31. mai 2026 kl. 12.00, jf. arbeidstvistloven § 15. Totalt 7 medlemmer»

- (31) Det ble gitt plassoppsigelse for syv navngitte fagarbeidere i Avincis. I plassoppsigelsen varsles det at den gis med virkning fra 31. mai 2026. Det ble samtidig presisert at kravet om tariffavtale også skulle gjelde tre navngitte medlemmer som var lærlinger.

- (32) Forhandlingene om revisjon av Flyteknikeroverenskomsten begynte 21. mai 2026. Forhandlingsleder for NHO Luftfart tok ved oppstarten av forhandlingen opp forholdet til plassoppsigelsen knyttet til krav om opprettelse av tariffavtale. I forhandlingslederens forberedte innlegg ved oppstarten av forhandlingene, heter det:

«Vi oppfatter både at dere bryter forhandlingene før de starter, og at dere setter i gang noe som vil være en ulovlig arbeidskamp. Før vi kan starte forhandlingene må vi få ryddet opp i dette. Dette ser vi svært alvorlig på.»

- (33) Mekling i tvisten om opprettelse av tariffavtale er berammet til 25. august 2026.

(34) **Tvisteforhandlingene**

- (35) Tvisteforhandlinger mellom NFO og NHO Luftfart ble gjennomført 21. mai 2026 i forbindelse med oppstart av forhandlingene om overenskomsten. I innledningen til protokollen heter det at den gjelder «plassoppsigelse av 14., 19. og 21. mai 2026». I protokollen er partenes anførsler gjengitt slik:

«NHO Luftfart anførte

Slik vi ser på saken er alle plassoppsigelsene ulovlige og tariffstridige i henhold til Hovedavtalen §§ 3-7 og 3-9, og iverksettelse av arbeidskamp er ulovlig og et brudd på fredsplikten.

Videre har NFO ikke klargjort realitetene i kravet før plassoppsigelsene ble sendt, slik at NHO Luftfart kan ta stilling til kravet.

Det er avtalt regulære forhandlinger om tariffrevisjon av avtale 279 den 21. og 22. mai. Det er ikke gjennomført forhandlinger og meklings om tariffavtalekravet. Plassoppsigelsene er derfor ulovlige og ugyldige.

Reglene knyttet til konflikter er regulert av Hovedavtalen kapittel 3 jf. også arbeidstvistloven. Det følger av Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 og arbeidstvistloven § 16 at arbeidsstans (streik) ikke kan iverksettes før det er gitt rettmessig plassoppsigelse og oppsigelsesfristen er utløpt. Der det fremsettes ny tariffavtale i tariffperioden, skal dette behandles i tråd med Hovedavtalen § 3-7 og 3-9.

NHO Luftfart ba om ytterligere klargjøring fra NFO om hva kravet mot Avincis innebærer:

Kreves avtale 279 gjort gjeldende for fagarbeidere? Svar fra NFO: Nei

Kreves det utvidelse av omfanget i avtale 279? Svar fra NFO: Nei

Fremsettes det et krav om etablering av en ny overenskomst for fagarbeidere? Svar fra NFO: Ja

Videre ble det anført at varslene av 14., 19. og 21. mai er gitt før forhandling er gjennomført og kravene er klargjort.

NHO Luftfart varslet også om et mulig erstatningsansvar for NFO og dets medlemmer dersom ulovlig arbeidskamp iverksettes slik at berørte selskaper lider et økonomisk tap.

NHO Luftfart aksepterer at plassoppsigelse av 14. mai trekkes tilbake som en nullitet, men NFO må ta skritt for å informere sine medlemmer om at arbeidskamp ikke vil iverksettes. Etter tvistemøtet fjernet NFO varsel om arbeidskamp fra sine hjemmesider, men NHO Luftfart ber om at det sendes informasjon til medlemmer for å sikre at ingen nedlegger arbeidet.

Plassoppsigelse for medlemmer i Avincis av 19. mai, er etter den informasjon NHO Luftfart har fått, gitt for alle NFOs medlemmer i selskapet. Det ble oversendt en presisering den 21. mai. Slik NHO Luftfart ser på saken, er plassoppsigelsen i Avincis ulovlig og ugyldig både fordi det ikke er gjennomført forhandlinger og fordi det ikke er gitt i henhold til øvrige fristregler. Presiseringen gitt den 21. mai retter ikke disse manglene. Det er fremdeles uklareheter rundt hvem som omfattes av plassoppsigelsen.

NFO anførte: Saken handler om krav om opprettelse av ny tariffavtale, og er ikke relatert til avtale 279. Kravet ble sendt 28. april og ble bekreftet mottatt. Formuleringen var tydelig på at det var et krav om tariffavtale, ikke tilknytning eller å gjøre gjeldende en eksisterende avtale. NFO erkjenner at plassoppsigelsen sendt 14. mai - der samtlige flyteknikere i Widerøe, SAS, Norwegian og Norse var omfattet - var formulert feil. Vi forstår at dette kan ha skapt uklarhet om hva som var vår intensjon.

Denne feilen ble imidlertid rettet opp eksplisitt: Først i e-post til NHO/NHO Luftfart 19. mai der det ble understreket at det ikke kom til å bli iverksatt noen arbeidskamp på grunnlag av den aktuelle plassoppsigelsen, og i brev til Riksmekleren 21. mai der den ble trukket tilbake i sin helhet. Medlemmene i de aktuelle lokalavdelingene har ikke fått noe beskjed om at arbeidet skal nedlegges på noe tidspunkt knyttet til dette i utgangspunktet, og det er heller ikke inngitt noen melding om plassfratredelse, og en beskjed til medlemmene om å ikke legge ned arbeidet vil være unødvendig. Det fremstår som at NHO Luftfart mener NFO har brukt lang tid på å svare ut spørsmål relatert til plassoppsigelsen. Vi poengterer at vi ga en avklaring på dette 6 timer etter mottatt krav om tvistemøte i sakens anledning.

NFO mener feilen var så åpenbar at NHO og NHO Luftfart burde forstått dette - på samme måte som Riksmekleren har forstått det, som gjengitt i brev fra riksmekler datert 19. mai. Når det gjelder NHO Luftfarts referanse til plassoppsigelse mottatt fra riksmekler, datert 19. mai, for NFOs medlemmer i Avincis stiller NFO seg uforstående til dette. NFO hadde på dette tidspunkt ikke sendt noen plassoppsigelse for ansatte i Avincis og vi har ingen mulighet til å trekke tilbake noe vi ikke har sendt i utgangspunktet. Dette må NHO Luftfart avklare med riksmekler. For å gjøre dette helt tydelig: Saken gjelder krav om opprettelse av en ny tariffavtale. Den har ingen tilknytning til, og skal ikke tolkes i lys av, avtale 279.

NFO stiller seg undrende til at NHO Luftfart krever å bruke så mye av tiden som er avsatt til hovedforhandlinger på avtale 279 på denne saken etter at det ettertrykkelig har blitt understreket fra NFO, gjentatte ganger, at det var en feilaktig plassoppsigelse og at det ikke kom til å bli iverksatt noen arbeidskamp på bakgrunn av denne.»

- (36) Det er avslutningsvis protokollert enighet om at plassoppsigelsen av 14. mai 2026 var en nullitet. Partene kom ikke til enighet om gyldigheten av plassoppsigelsen for NFOs medlemmer i Avincis.
- (37) I e-post 22. mai kl. 1105 innkalte NHO til tvisteforhandlinger samme dag kl. 1330–1430. Dette skulle skje i forlengelsen av tariffforhandlingene mellom NFO og NHO Luftfart. Møtet ble ikke gjennomført.
- (38) Tvisteforhandlinger mellom NHO og NFO ble deretter berammet til 26. mai kl. 1200. Møtet skulle gjennomføres som videomøte. Representantene fra NHO hadde tekniske problemer med påloggingen, og fikk først logget seg på møtet etter 10–14 minutter. NFO hadde da forlatt videomøtet. I e-post fra leder i NFO til NHO sendt 26. mai kl. 1212 uttales det:

«Vi registrerer at NHO valgte å ikke møte i dagens tvistemøte som dere selv har innkalt til og satt tidspunkt for.

På bakgrunn av dette konkluderer vi med at NHO anser seg ferdig med denne saken.»

- (39) I e-post fra forhandlingsdirektør i NHO samme dag kl. 2337 heter det:

«Vi synes det er merkelig at NFO tolker det som at NHO ikke vil stille i et avtalt forhandlingsmøte, fordi vi i forkant av møtet varsler at vi blir ti minutter forsinket. Det var satt av 1,5 timer til møtet, og da du/dere ikke logget dere på ti minutter etter vår varslede forsinkelse, forsøkte vi først å ringe dere opp to ganger på teams, og deretter en gang på telefon. At dere prioriterer å gå inn i et annet møte som neppe var planlagt tidligere, fremstår for oss som noe underlig.

Vi ber om avklaring på om dere vil forholde dere til brev fra riksmekler av 19. mai, der det forutsettes at iverksettelse av plassfratredelse ikke skjer før mekling har funnet sted hos kretsmekleren.

Det er fortsatt behov for et forhandlingsmøte mellom NFO og NHO, og vi ber om at dere stiller i dette møte på førstkommende torsdag kl. 12.00, alternativt k. 14.00. Dersom dere ikke stiller i møtet på torsdag, er det nærliggende at vi sender inn en stevning til Arbeidsretten. Vi viser til at vi allerede har forsøkt å få til et forhandlingsmøte to ganger tidligere.

Som vi allerede har signalisert, mener vi det er tariffstridig å sende plassoppsigelse når partene ikke har forhandlet om sakens realitet i forkant. Vårt inntrykk er at dere i denne prosessen for alle praktiske formål driver annen arbeidskamp og tilskynder til en ulovlig konflikt. Som tidligere varslet vil dette bli fulgt opp fra vår side, om nødvendig både med stevning til Arbeidsretten og påfølgende krav om erstatning.»

- (40) Til dette svarte NFO den 27. mai kl. 1411:

«Det er riktig at dere varslet at dere ble 10 minutter forsinket, 2 minutter før møtet startet. Dette var dere klar over på et tidligere tidspunkt og kunne varslet med en mer fornuftig varslings tid, med respekt for vår tidsbruk. Når vi hadde ventet i 12 minutter etter opprinnelig møtestart ble

understående e-post sendt og 15 minutter etter var det fortsatt ingen av deres tre(!) advokater som hadde stilt opp i møtet dere selv hadde berammet.

Vi kan ikke sitte 1,5 time i beredskap i tilfelle dere skulle dukke opp når dere hverken klarer å stille til opprinnelig tidspunkt, ei heller til den varslede forsinkelsen. Vi har ikke anledning til noe møte før tidligst mandag kl.15:00, så vi sees ikke på torsdag. Dere bes ha en annen fremtoning når partene skal finne felles tilgjengelige møtetidspunkt og unngå det som fremstår som diktering fra deres side, det minnes om at vi er likeverdige parter.

Forøvrig ser vi ikke grunnlaget for at dette haster i den form det fremstår av NHOs adferd. Vi forholder oss så klart til forutsetninger gitt av Riksmekleren i saken, noe vi allerede har varslet. Det poengteres også at det ikke [er]innlagt noe varsel om plassfratredelse.»

- (41) NHO la etter dette til grunn at det ikke var mulig å gjennomføre tvisteforhandlinger. NHO oversendte utkast til tvisteprotokoll og ba NFO fylle ut med foreningens anførsler innen 29. mai kl. 1200.

- (42) I tvisteprotokoll med NHOs anførsler heter det:

«Bakgrunnen for saken er at NHO Luftfart mottok plassoppsigelse for 499 medlemmer i NFO ansatt i SAS, Widerøe, Norwegian og Norse den 14. mai 2026 og informasjon om ytterligere en plassoppsigelse for NFOs medlemmer i Avincis den 19. mai 2026, som NHO Luftfart fikk oversendt informasjon om fra Riksmeklerens kontor. I tillegg har NHO Luftfart mottatt en korrigert plassoppsigelse oversendt 21.mai 2026.

Det vises til protokoll fra tvistemøte mellom NFO og NHO Luftfart 21. mai 2026. Som det fremgår av protokollene, har NHO Luftfart akseptert at plassoppsigelsen gitt 14. mai 2026 er trukket av NFO.

NHO:

Slik saken har utviklet seg, mener NHO NFO driver ulovlig annen arbeidskamp. Det er fremsatt tre plassoppsigelser som NHO mener er ulovlige. NFO har fremmet krav om en ny tariffavtale uten at innholdet i kravet er nærmere angitt eller forhandlet. NFO forholder seg ikke til de saksbehandlingsregler som gjelder, og NFO har brutt fredsplikten. Det er ikke grunnlag for å benytte arbeidskamp i denne situasjonen. Når plassoppsigelsene fremsettes samtidig som det pågår regulære tarifforhandlinger om Flyteknikeroverenskomsten og NFO unnlater å bidra til å få klarhet i saken, mener NHO NFO i realiteten driver annen arbeidskamp med det mål å understøtte kravene i den regulære tariffrevisjonen. For øvrig vises til NHO Luftfarts anførsler i protokoll av 21. mai 2026, som tiltres.

NFO:»

- (43) NFOs anførsler i tvisteprotokollen ble oversendt i e-post 1. juni 2026. Anførslene lød:

«NFO viser til de anførsler som er anført, og protokollert, i møte med NHO Luftfart 21. mai 2026. Plassoppsigelse av 14. mai 2026 er tilbakekalt og arbeidskamp vil ikke iverksettes.»

- (44) NHO tok ut stevning for Arbeidsretten 29. mai 2026. NFO innga tilsvaer 8. juni 2026.

- (45) Hovedforhandling ble gjennomført 24.–25. juni 2026. To partsrepresentanter og tre vitner avga forklaring. To av forklaringene ble avgitt som fjernavhør, jf. arbeidstvistloven § 51 første ledd siste setning og tvisteloven § 21-10. Det ble fremlagt slik dokumentasjon som fremgår av rettsboken.
- (46) **Partenes påstandsgrunnlag og påstander**
- (47) *Næringslivets Hovedorganisasjon* har i korte trekk anført:
- (48) NFO har brutt fredsplikten gjennom handlinger som er egnet til og har som formål å virke som et press på NHO i forhandlingene om revisjon av Flyteknikeroverenskomsten.
- (49) NFO kjører prosesser i to spor som i prinsippet kan føre til samme resultat, men med en streiketrussel som kan få virkning på ulike tidspunkter i de ulike prosessene. Interessetvistene og tvisteprosessene må derfor ses i sammenheng. Kravet om opprettelse av tariffavtale fører til et betydelig press på NHO Luftfart for å utvide virkeområdet til Flyteknikeroverenskomsten.
- (50) Avtalekravet overfor Avincis har ingen realitet, og iallfall ingen realitet som er tilkjennegitt overfor NHO Luftfart. NFO avviser alle forespørsler om å avklare faktiske og rettslige posisjoner.
- (51) NFO har hindret samarbeid og realitetsbehandling av kravet om tariffavtale. Denne manglende medvirkningen til behandlingen av tariffavtalekravet skjer samtidig som NHO må forberede tarifforhandlinger for Flyteknikeroverenskomsten. NFO ga ikke tilbakemelding på innholdet i kravet om opprettelse av ny tariffavtale, stilte ikke til møter eller vanskeliggjorde deltakelse i møte når det først var berammet. NFO krevde også at det ble gjennomført tvisteforhandlinger med NHO Luftfart før man tvisteforhandlet med NHO. Dette skapte en usikkerhet og uklarhet som virket som et press på motparten.
- (52) NFOs plassoppsigelse av 21. mai 2026 strider mot Hovedavtalen og mot arbeidstvistloven. Det er ikke gjennomført formelle forhandlinger før det ble gitt plassoppsigelser. Det har ikke vært mulig for NHO å realitetsbehandle kravet

om tariffavtale. I tillegg bygger plassoppsigelsen på en oppsigelsesfrist på ti dager.

(53) Plassoppsigelsen er i tillegg gitt til støtte for et krav om tariffavtale som kan stride mot ufravikelighetsprinsippet. NHO har en tariffrettslig plikt overfor LO og YS til å avstå fra å inngå tariffavtaler som avviker fra Flyoverenskomsten. Det er da ikke mulig for NHO å imøtekomme krav om en eventuell avvikende tariffregulering.

(54) Bruddet på fredsplikten tilsier at NHO tilkjennes sakskostnader.

(55) Det er nedlagt slik endret påstand:

«1. Norsk Flyteknikerorganisasjon har brutt fredsplikten ved inngivelse av plassoppsigelser med det formål å påvirke tariffrevisjonen av Flyteknikeroverenskomsten.
2. Norsk Flyteknikerorganisasjons plassoppsigelse 21. mai 2026 er tariffstridig og ulovlig
3. Norsk Flyteknikerorganisasjon dømmes til å betale sakens omkostninger.»

(56) *Norsk Flyteknikerorganisasjon* har i korte trekk anført:

(57) NFO har ikke iverksatt eller tilskyndet til ulovlig og tariffstridig arbeidskamp.

(58) Det må skilles mellom krav om revisjon av Flyteknikeroverenskomsten og krav om opprettelse av tariffavtale med Avincis. Det er to ulike tariffrettslige spørsmål, med ulike prosessuelle løp, og tvistene behandles som ulike saker hos Riksmekleren.

(59) Plassoppsigelsen sendt torsdag 14. mai 2026 inneholder en åpenbar feil. Dette ble avklart tirsdag 19. mai, hvor interessetvisten også klassifiseres som en kretssak. På dette tidspunktet er det i tillegg til dialogen med Riksmekleren, også relativt god dialog mellom partene. NFO varslet da at man ikke ville iverksette streik på grunnlag av plassoppsigelsen av 14. mai. Korreksjonen av plassoppsigelsen ble sendt til NHO Luftfart 21. mai 2026.

(60) Plassoppsigelsen for medlemmene i Avincis har på denne bakgrunn et selvstendig og legitimt formål. NFO har krevd tariffavtale for fagarbeidere i Avincis. Disse medlemmene omfattes ikke av en tariffavtale. Selv om tariffreguleringen for fagarbeidere kan ha indirekte betydning for kravene som

gjelder revisjon av overenskomsten, kan det ikke være tilstrekkelig til at det foreligger brudd på fredsplikten. Under enhver omstendighet foreligger det ikke slik indirekte sammenheng mellom kravet om endring av omfangsbestemmelsen i overenskomsten og tariffkravet overfor Avincis. Kravet om endring av omfangsbestemmelsen som ble fremmet i 2024, ville ikke omfattet fagarbeidere. Tariffkravet overfor Avincis er derfor ikke overflødig selv om omfangsbestemmelsen i overenskomsten blir endret.

- (61) Til støtte for kravet om tariffavtale med Avincis er det varslet plassoppsigelse for NFOs medlemmer i virksomheten som er fagarbeidere. Den første plassoppsigelsen 14. mai 2026 var uriktig fordi den omfattet arbeidstakere som ikke var ansatt i Avincis. Dette har senere blitt rettet. NFO har innrettet seg etter Riksmeklerens forutsetning om at det ikke iverksettes arbeidskamp før mekling er gjennomført.
- (62) Det foreligger ikke ulovlige plassoppsigelser. Plassoppsigelsen av 14. mai 2026 inneholdt feil, men denne feilen har blitt korrigert. NFO har presisert at plassoppsigelsen ville bli korrigert. Det er ikke et vilkår for plassoppsigelse at en part har fremsatt forslag til innholdet i en tariffavtale. Ufravikelighetsprinsippet er ikke relevant for spørsmålet om det kan gis plassoppsigelse til støtte for tariffavtalekravet. Hvorvidt avtalen vil stride mot ufravikelighetsprinsippet vet man først når tariffavtalen inngås.
- (63) Det er ikke grunnlag for å tilkjenne sakskostnader. Saken har blitt vidløftiggjort av saksøker. I tillegg har presiseringer av påstand og supplering av bevistilbud kommet på et sent stadium av saken, til tross for at det er saksøker som har anmodet om hastebehandling av saken.
- (64) Det er nedlagt slik påstand:

«1. Norsk Flyteknikerorganisasjon frifinnes. Norsk Flyteknikerorganisasjon har ikke brutt fredsplikten og har ikke iverksatt eller tilskyndet til ulovlig arbeidskamp.
2. Hver av partene dekker egne sakskostnader.»

- (65) **Arbeidsrettens merknader**

- (66) Tvisten gjelder to hovedspørsmål: For det første om NFO gjennom plassoppsigelser mv. i tilknytning til kravet om opprettelse av tariffavtale i Avencis har brutt fredsplikten. For det andre om NFOs plassoppsigelse av 21. mai 2026 er tariffstridig og ulovlig.
- (67) *Spørsmålet om brudd på fredsplikten*
- (68) Etter arbeidstvistloven § 8 andre ledd første setning kan arbeidskamp iverksettes for arbeidstakere i en interesseløst om tariffregulering av lønns- og arbeidsvilkår for dem. Hvis arbeidstakerne er tariffbundet, må gyldighetstiden for den tariffavtalen de er bundet av, være utløpt, jf. § 8 andre ledd andre punktum. I tillegg må vilkårene i lovens §§ 18 og 25 være oppfylt, herunder må fristene som følger av bestemmelsene være utløpt. Lovens § 8 tredje ledd har regler om tariffavtalens ettervirkning frem til fristene etter §§ 18 og 25 er utløpt.
- (69) Flyteknikeroverenskomsten er sagt opp til revisjon. Tariffperioden utløp 31. mars 2026, og overenskomsten har ettervirkning etter reglene i arbeidstvistloven § 8 tredje ledd frem til arbeidsstans kan iverksettes. I denne tvisten har Riksmekleren nedlagt forbud mot iverksettelse av arbeidsstans til mekling er gjennomført, jf. arbeidstvistloven § 19 første ledd. Frem til da gjelder fredsplikten, det vil si forbudet mot å iverksette streik, lockout eller annen arbeidskamp for å tvinge frem en løsning av revisjonstvisten.
- (70) Partene er enige om at flyfagarbeidere og lærlinger ikke er omfattet av Flyteknikeroverenskomsten. Disse omfattes derfor ikke av den tariffreguleringen som har ettervirkning. NFO har som utgangspunkt adgang til å kreve opprettelse av tariffavtale og om nødvendig iverksette streik til støtte for kravet, jf. arbeidstvistloven § 8 andre ledd første setning, jf. § 3.
- (71) NFOs plassoppsigelse av 21. mai 2026 er etter sin ordlyd ikke i strid med fredsplikten som følger av Flyteknikeroverenskomsten. Kravet gjelder opprettelse av tariffavtale for medlemmer som i dag ikke er omfattet av Flyteknikeroverenskomsten. Plassoppsigelsen er begrenset til å gjelde medlemmer som vil omfattes av den tariffavtalen man krever opprettet. NFO kunne dermed i utgangspunktet gi plassoppsigelse for disse.

- (72) I plassoppsigelsen 21. mai 2026 la foreningen til grunn at det ville bli nedlagt forbud mot iverksettelse av arbeidsstans, og at partene ville bli innkalt til mekling. Riksmekleren har imidlertid ikke nedlagt forbud mot bruk av arbeidsstans etter reglene i arbeidstvistloven § 19 første ledd. Meklingen skal behandles som en kretssak. I Riksmeklerens brev 19. mai 2026, som bekrefter mottak av den første plassoppsigelsen av 14. mai 2026 med etterfølgende korrigering, heter det imidlertid:

«Riksmekleren forutsetter at iverksettelse av plassfratredelse ikke skjer før mekling har funnet sted hos kretsmekleren.»

- (73) Dette er ikke et forbud mot iverksettelse av streik. Som utgangspunkt gjelder det derfor ikke fredsplikt etter at firedagersfristen i arbeidstvistloven § 18 første ledd og fristen for plassoppsigelse har utløpt. Unntak fra retten og plikten til iverksettelse av arbeidskamp vil her bero på hva som kan utledes av forholdet mellom partene.
- (74) NFO har ikke iverksatt streik etter utløpet av fristen som ble angitt i meldingen om plassoppsigelse. NHO har heller ikke krevd at streik skulle iverksettes i samsvar med plassoppsigelsen av 21. mai 2026. NFO er derfor avtalerettslig bundet til å ikke iverksette streik før meklingen er gjennomført.
- (75) Det er for øvrig ingen bevis for at forbundet har tilskyndet medlemmene til å gjennomføre aksjoner. Det er imidlertid ikke avgjørende for spørsmålet om brudd på fredsplikten om arbeidsstans har inntrådt. Spørsmålet er om det foreligger annen arbeidskamp i strid med fredsplikten. Annen arbeidskamp omfatter i utgangspunktet enhver handling, unnlatelse eller lignende som organisasjoner, arbeidstakere eller arbeidsgivere foretar og som har som formål å løse en retts- eller interessedvist.
- (76) Det er på denne bakgrunn ikke avgjørende at NFO i utgangspunktet kunne gi plassoppsigelse for medlemmene i Avincis. Spørsmålet er om plassoppsigelsen som er gitt i tvisten om opprettelse av tariffavtale har som formål å fremtvinge en løsning i revisjonstvisten. NHO har bevisbyrden for at det foreligger brudd på fredsplikten. Beviskravet er i utgangspunktet alminnelig

sannsynlighetsovervekt. Arbeidsretten må finne det overveiende sannsynlig at plassoppsigelsene har som formål å fremtvinge en løsning av revisjonstvisten.

- (77) Tariffregulering for fagarbeidere og lærlinger kan løses på flere måter, for eksempel ved å endre omfangsbestemmelsen i overenskomsten, ved å opprette en egen sentral overenskomst eller ved å opprette en lokal overenskomst. Hvilken løsning som velges er et forhandlingsspørsmål. NFO har i tariffrevisjonen fremmet krav om endringer i omfangsbestemmelsen. Det er derfor en saklig sammenheng mellom interesselstvistene. Leder i NFO har forklart at kravet om endring av omfangsbestemmelsen i Flyteknikeroverenskomsten ikke vil omfatte alle fagarbeidere eller lærlinger. Sammenhengen mellom interesselstvistene begrenser på denne bakgrunn ikke adgangen til å bruke streik til støtte for kravet om opprettelse av tariffavtale så lenge overenskomsten ikke regulerer dette spørsmålet. Plassoppsigelser som gis med sikte på å komme i posisjon for bruk av arbeidskamp i slike parallelle interesselstviser vil kunne virke som et press, men et slikt press gjør ikke i seg selv at plassoppsigelsen er i strid med fredsplikten. Men det at plassoppsigelsen gis samtidig som det består en annen tvist med arbeidsgiver hvor det gjelder fredsplikt, stiller krav til aktsomhet fra foreningen for at det ikke skal foreligge strid med fredsplikten, jf. ARD-1982-150 NFO (side 164).
- (78) I vurderingen av formålet med plassoppsigelsen, må det blant annet ses hen til bakgrunnen for tariffkravet. Lederen i NFO har forklart at bakgrunnen for kravet er at de har medlemmer i Avincis som er fagarbeidere og lærlinger, og at formålet er å få på plass tariffregulering for dem. Han har videre forklart at kravet om tariffavtale ble tatt opp med virksomheten høsten 2025, og at virksomheten skal ha meddelt at de etter instruks fra NHO Luftfart ikke kunne inngå en slik avtale.
- (79) Administrerende direktør i Avincis har forklart at spørsmål om tariffavtale for fagarbeidere og lærlinger har blitt nevnt i forbindelse med forhandlinger etter overenskomsten, men at det ikke har kommet formelt krav om tariffavtale eller forslag til slik avtale. Det har heller ikke kommet noe krav fra NFO om dette. Han er ikke kjent med at NFO skal ha tatt opp kravet om tariffavtale med virksomheten høsten 2025. Han har også forklart at han traff lederen av NFO

på en lunsj i mars 2026 uten at NFO da tok opp spørsmålet om opprettelse av tariffavtale.

- (80) Det er ikke fremlagt dokumentasjon i form av e-postkorrespondanse, møtereferater eller annet materiale som viser at tariffavtalekravet har blitt tatt opp med virksomheten eller NHO Luftfart før i april 2026. Ut fra parts- og vitneforklaringene er det heller ikke sannsynliggjort at tariffkravet på annen måte har blitt tydeliggjort som et selvstendig eller konkret krav før april 2026.
- (81) Plassoppsigelsen til støtte for kravet om opprettelse av tariffavtale er i dette tilfellet gitt samtidig som overenskomsten skal revideres, og kommer ikke som følge av forhandlinger eller forsøk på forhandlinger med NHO Luftfart om opprettelse av avtalen. NHO har vist til at NFO ikke har fulgt saksbehandlingsreglene for opprettelse av tariffavtaler, jf. Hovedavtalen § 3-7, jf. § 3-9, og arbeidstvistloven § 3. Hovedavtalens regler gjelder krav om opprettelse av tariffavtale – at en avtale skal gjøres gjeldende – i «tariffperioden». Rent språklig tilsier Hovedavtalens formulering at bestemmelsene ikke gjelder etter utløpet av tariffavtalens gyldighetstid, jf. ARD-1998-123 AS Sporveisbussene (side 130). Arbeidstvistloven § 3 gir heller ikke grunnlag for å oppstille bestemte krav til saksbehandling mv., jf. Prop. 134L (2010–2011) punkt 9.1 side 73. Hvilke krav som stilles til partens presentasjon av og begrunnelse for kravet, reguleres derfor i utgangspunktet ikke av lov og tariffavtale.
- (82) Fraværet av forsøk på forhandlinger er et bevismoment som trekker i retning av at det reelle formålet med plassoppsigelsen ikke er knyttet til opprettelse av tariffavtalen for medlemmene i Avincis. Selv om den enkelte forening selv velger hvordan krav skal fremmes og formuleres, tilsier mangelen på detaljer om en eventuell avtale eller virkeområdet for den, at formålet med plassoppsigelsen ikke er å oppnå avtale med virksomheten.
- (83) Kravet om opprettelse av tariffavtale fremmes første gang 28. april 2026 uten nærmere konkretisering. Det var på dette tidspunktet avtalt datoer for forhandlinger om Flyteknikeroverenskomsten. Den første plassoppsigelsen til støtte for kravet om overenskomst ble gitt drøye to uker etter henvendelsen til

NHO Luftfart med krav om tariffavtale og en uke før forhandlingene om revisjon av Flyteknikeroverenskomsten skulle begynne. Den innledende prosessen ble uklar fordi kravet fra NFO kunne forstås som et krav om å gjøre en avtale gjeldende etter reglene i Hovedavtalen. Tilbakemeldingene fra NHO Luftfart viser utvetydig at man på den siden oppfattet kravet på den måten. NFO gjorde ikke tilstrekkelig for å oppklare denne uklarheten innen rimelig tid.

- (84) På denne bakgrunn fremstår den første plassoppsigelsen som en ekstraordinær reaksjon på det NFO mente var en manglende tilbakemelding fra NHO Luftfart. I plassoppsigelsen uttales det at den gjelder 499 medlemmer i en rekke bedrifter som ikke skulle omfattes av tariffavtalen og la til grunn en kortere oppsigelsesfrist enn 14 dager. Den var derfor egnet til å skape betydelig usikkerhet for motparten. NFO har anført at oversikten over hvem som var omfattet av plassoppsigelsen, var en feil som følge av at man klippet og limte inn tekst fra et annet dokument. Oversikten over hvem som omfattes av plassoppsigelsen, har imidlertid en dominerende plass i dokumentet. Det er usannsynlig at dette var en utilsiktet feil ved utarbeidelsen av dokumentet.
- (85) Utformingen av den første plassoppsigelsen taler for at den var ment som et pressmiddel i tariffrevisjonen som skulle begynne, og ikke for å oppnå tariffavtale for medlemmene i Avincis.
- (86) Til tross for at NHO Luftfart protesterte på plassoppsigelsen, ble den ikke uttrykkelig trukket tilbake av NFO. NFO meddelte i stedet at plassoppsigelsen ville bli korrigert. NHO Luftfart mottok 19. mai 2026 Riksmeklerens beslutning om at meklingen skulle behandles som en kretssak. To dager senere oversendte NFO ny plassoppsigelse. NFO har ved denne fremgangsmåten skapt en usikkerhet og uklarhet for motparten som må karakteriseres som ekstraordinær.
- (87) Også plassoppsigelsen av 21. mai legger til grunn at det gjelder en oppsigelsesfrist som er kortere enn 14 dager. NFO har forklart at dette skyldes en feil fra forbundets side. I plassoppsigelsen som ble gitt for revisjonen av Flyteknikeroverenskomsten, er imidlertid lovens oppsigelsesfrist lagt til grunn. NFO har ikke gjort noe for å rette oppsigelsesfristen i plassoppsigelsen av 21.

mai 2026. Det fremstår på denne bakgrunn som usannsynlig at utformingen av plassoppsigelsene beror på en feil eller misforståelse fra forbundets side. Den uriktige beregningen av fristen tilsier at det var ment som et press på NHO i revisjonsforhandlingene.

- (88) NFOs tilnærming til forhandlingene tilsier at det reelle formålet med kravet om tariffavtale og plassoppsigelsene ikke var å fremtvinge en løsning i tvisten om tariffavtale for fagarbeidere og lærlinger i Avincis. Plassoppsigelsene og de uklare tilbakemeldingene til NHO Luftfart gjør det overveiende sannsynlig at formålet med plassoppsigelsen var å øve press på NHO Luftfart i forhandlingene om Flyteknikeroverenskomsten, i strid med den fredsplikten som gjelder mellom partene.
- (89) *Spørsmålet om tariffstridig og ulovlig plassoppsigelse*
- (90) NFO har gitt flere plassoppsigelser i tvisten. Partene er enige om at den første plassoppsigelsen er en nullitet. Det er deretter gitt en korrigert plassoppsigelse. Korreksjon har dels skjedd i kommunikasjon mellom NFO og Riksmekleren, men NHO har ikke fått kopi av denne korrespondansen. NFO har 21. mai 2026 gitt ny plassoppsigelse.
- (91) NHO krevde i stevningen dom for at plassoppsigelser av 14., 19. og 21. mai 2026 var ulovlige. I prosesskriv 23. juni 2026 ble påstanden endret slik at det nå bare kreves dom for at plassoppsigelsen av 21. mai 2026 er tariffstridig og ulovlig.
- (92) NHO har anført at plassoppsigelsen av 21. mai 2026 er tariffstridig og ulovlig dels fordi NFO har brutt kravene til saksbehandling og ikke gjennomført reelle forhandlinger, og dels fordi den ikke er gitt med 14 dagers oppsigelsesfrist. NHO har også anført at plassoppsigelsen er tariffstridig fordi den gis til støtte for krav om tariffavtale som vil kunne stride mot ufravikelighetsprinsippet.
- (93) Som nevnt i avsnitt 80 foran, kan det ikke utledes saksbehandlingskrav fra Hovedavtalen §§ 3-7 og 3-9 eller arbeidstvistloven § 3. Det er derfor ikke et krav at partene skal ha forhandlet om et tariffkrav eller fremsatt forslag til tariffbestemmelser før det gis plassoppsigelse. I meldingen til Riksmekleren

skal det blant annet opplyses om forhandlinger er åpnet, pågår eller er avbrutt, jf. arbeidstvistloven § 16 andre ledd bokstav e. Dette viser at mekling normalt forutsetter at det er forhandlet. Selv om det å gi plassoppsigelse uten at man har forsøkt å gjennomføre reelle forhandlinger kan undergrave formålet med meklingsinstituttet, blir plassoppsigelsen likevel ikke ulovlig. Plassoppsigelsen blir heller ikke tariffstridig eller ulovlig fordi den gis til støtte for et krav som kan være uforenlig med det som følger av andre tariffavtaler arbeidsgiver måtte være bundet av.

- (94) I dette tilfellet har imidlertid NFO i plassoppsigelsen av 21. mai 2026 ikke fulgt lovens frist for plassoppsigelse. Etter arbeidstvistloven § 15 første ledd andre punktum er oppsigelsesfristen 14 dager, med mindre annet er fastsatt i tariffavtale eller annen skriftlig avtale. Tilsvarende oppsigelsesfrist følger av Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 første ledd. Partene har ikke avtalt kortere frist, og NHO kan heller ikke sies å ha akseptert avvikende oppsigelsesfrist.
- (95) Plassoppsigelsen har en henvisning til § 15, men gjengir ikke innholdet i den. Enhver mottaker må da tolke plassoppsigelsen slik at NFO mener oppsigelsesfristen ikke er 14 dager. På dette grunnlaget er plassoppsigelsen i strid med arbeidstvistloven § 15 første ledd andre punktum og Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 første ledd. Den er derfor tariffstridig og ulovlig.
- (96) *Sakskostnader*
- (97) NHO har nedlagt påstand om sakskostnader med 350 000 kroner.
- (98) Etter arbeidstvistloven § 58 første ledd skal det som hovedregel ikke tilkjennes kostnader i saker for Arbeidsretten. Når særlige grunner taler for det, kan retten tilkjenne sakskostnader til en part som har vunnet en sak.
- (99) NHO har fått medhold i at NFO har brutt fredsplikten og at plassoppsigelsen av 21. mai 2026 er tariffstridig og ulovlig. For spørsmålet om plassoppsigelsen har NHO ikke fått medhold i at fremgangsmåten var tariffstridig og ulovlig, men at plassoppsigelsesfristen var uriktig. Plassoppsigelsesfristen fremstår ikke som et sentralt tvistepunkt. Dommen har også avklart utgangspunktet om fredspliktens rekkevidde for så vidt gjaldt kravet om opprettelse av tariffavtale.

(100) På denne bakgrunn bør det tilkjennes delvis sakskostnader. Beløpet settes til 175 000 kroner.

(101) Dommen er enstemmig.

Slutning

1. Norsk Flyteknikerorganisasjon har brutt fredsplikten ved inngivelse av plassoppsigelser med det formål å påvirke tariffrevisjonen av Flyteknikeroverenskomsten.

2. Norsk Flyteknikerorganisasjons plassoppsigelse 21. mai 2026 er tariffstridig og ulovlig.

3. Norsk Flyteknikerorganisasjon dømmes til å betale Næringslivets Hovedorganisasjons sakskostnader med 175 000 kroner – etthundreogsyttifemtusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.